

Forfatter: Aakjær, Jeppe

Titel: Mindetale over St St. Blicher

Citation: Aakjær, Jeppe: "Mindetale over St St. Blicher", i Aakjær, Jeppe: *Artikler og Taler*. - 1919, Gyldendal, 1918-19, s. 231. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-aakjaer04tom-shoot-workid57071/facsimile.pdf> (tilgået 20. april 2021)

Anvendt udgave: Artikler og Taler. - 1919

MINDETALE OVER ST. ST. BLICHER.

Ved historisk Samfunds Møde i Spentrup
Præstegaardshave 25. Juni 1916.

INDLEDNINGEN.

Sent kommer dette Møde; sent kommer denne Hyldest fra hans egne, som alt kommer sent, hvad der angaar Blicher. Han var allerede oppe i 30'erne, før han udsendte sin første Digtsamling. Han var 42, da han fik trykt sin første Novelle („En Landsbydegns Dagbog“); han var nær de 50 og derover, før han skrev Resten. Først da han var 60 Aar, udsendte han „E Bindstouw“. — Den eneste ret forstaaende Karakteristik af hans Digtning (Aalborgenseren P. L. Møllers Orntale fra 1845) kom i hans Alders 63. Aar. — Hans Berømmelse var knap kommen hjemme fra, før han døde. Hvor lidt grundfæstet hans Forfatterry endnu var, ser vi deraf, at først 16½ Aar efter hans Død — nemlig 28. November 1864, naaedes det efter uhyre Besværligheder at faa rejst Stenen herinde paa Spentrup Kirkegaard; endnu 2 Aar gik, før man — betegnende nok i øsende Regnvej — 14. September 1866 kunde afsløre det første Mindesmærke til hans Ære: den lille tarvelige Buste i Viborg, som har haft svært ved at finde et blivende Sted, en lille Kakkellovsfigur, af en uhyre Grimhed, til 1250 Rdl., som man ikke skulde synes, det var nødvendigt at sætte det hele Land i Aktivitet for i en halv Menneskealder. Men alt skulde nu være saa besværligt, naar det angik Blicher, og alt kom det saa sent.

Kun Giltermaalet kom tidsnok!

Han begyndte sin Svanesang med de Ord: „Længe er det, siden jeg var ung“ — ak ja, i sin Digtning var han det egentlig aldrig. Og vi véd saa at sige intet om hans Ungdom. Den levedes jo fjært fra denne Plads, thi ogsaa Spentrup — som Præstekald overhovedet — naaede han sent; han var 37 Aar, da han fik sit første Kald, det fattige Torning-Lysgaard; han var 43 Aar — altsaa ingen Aarsunge —, da han i 1825 kom her til Dem med Bunker af Gjæld og Bunker af Børn. Men han var ellers i et straalende Ar-

bejdshumør, vor Digterpræst, vældig oplagt til at ta' fat, til at ta' sit Digterrige i Besiddelse, til at gi sine Drømme Liv og Form. Gjennem ham er denne lille By bleven det berømteste Landsbynavn i Danmark! — Hvor betagende er det ikke for os fremmede at staa her i denne By, hvis haarde Konsonanter han har givet en egen øm og blød Klang for vort Øre. Her skabte han sine uforlignelige Mesterværker, der gik ud og blev som nærende Brød for hele det danske Folk. Derhenne i den lave Præstegaard sad han bøjet over Papiret i Midnatsstunden, medens det nedbrændte Lys spruttede i Træstagen. Der ridsede han med sikker Haand de udødelige Almueskikkelser i „Hosekræmmeren“, i „Røverstuen“, i „Marie“ og „14 Dage i Jylland“. Der fyldtes hans Bryst med hellig Svulmen for Folk og Fædreland, mens han slynged sine vuggende Strofer om „Søren Kanne“ og hans mandige Redningsdaad. Der smeltede hans Strofer hen i Vemod, da han efter sin store Sygdom kvad sin Svanesang, der løb videre som en dømpet Hulken, der ingen Trøst kan finde, i Præludiet:

Sig nærmer Tiden, da jeg maa væk!
 Jeg hører Vinterens Sætne;
 thi ogsaa jeg er kun her paa Træk
 og haver andensteds hjemme.

Blicher skrev denne Sang ved et Vendepunkt i sit Liv; han havde just overstaet en svær Sygdom, selv troede han, det blev Døden, men hans gamle, sejge Jægerlegeme vandt over Sygdommen, og han fik en herlig Efterhøst, en Oldingalder, der, hvor mørkt hans Privatliv end ellers formede sig, næsten overtraf hans Manddomskaar ved stærke, modne Aandsfrugter. Hvis Blicher var død her i 1837, da Lægerne helt havde opgivet ham, saa havde vi hverken faaet Trækfuglene eller hans herlige patriotiske Sange som „Søren Kanne“ eller „Jyden han er stærk og sejt“; ja vi havde end ikke faaet hans Himmelbjærgfester, havde endog saa maattet savne det meste af „E Bindstouw“, det vil sige Halvparten af den Digter, vi elsker dybest.